

Demà, la revolució. El Colectivo Cine Mujer en context

Tenim la terra

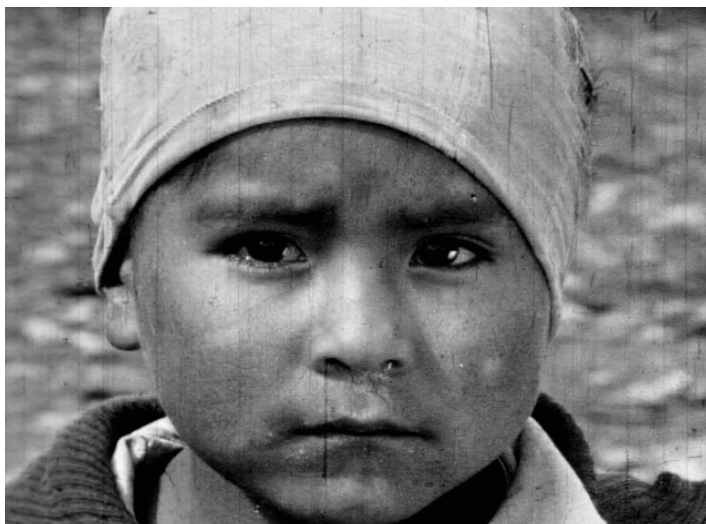
24 de febrer de 2026 18 h Sala Laya
27 de febrer de 2026 21.30 h Sala Laya

Revolución

JORGE SANJINÉS /
ÓSCAR SORIA, 1963

Bolívia

VE. 9'. DCP.

Revolución, Jorge Sanjinés / Óscar Soria, 1963

Nuestra voz de tierra, memoria y futuro

MARTA RODRÍGUEZ /
JORGE SILVA, 1974-1981

Colòmbia

VE. 110'. Arxiu digital.

Nuestra voz de tierra, memoria y futuro, Marta Rodríguez / Jorge Silva, 1974-1981

Testimoni a Mérida. Fragment de la intervenció de Jorge Sanjinés a la I Muestra de Cine Latinoamericano, Mérida, Veneçuela, 1968. Publicada a *Cine del Tercer Mundo* (Montevideo: Cinemateca del Tercer Mundo), núm. 1 (octubre de 1969).

Bolívia és un país de muntanyes, de valls, de turons; al cap i a la fi, una província més d'aquest gran continent de la fam, l'Amèrica Llatina. Hi viuen quatre milions de persones i el setanta per cent d'elles són índies. L'altre trenta per cent es compon de població mestissa i blanca.

Els cineastes que vam començar a fer cinema a Bolívia ens vam preguntar a qui ens hauríem de dirigir en aquest país. Als blancs, que el dominen i que han heretat dels conqueridors espanyols el dret d'explotar que s'han atorgat a si mateixos? Als mestissos? O a la major part del poble? Al començament creiem que era més important dirigir-nos a la gent intel·lectual, als estudiants de la ciutat, a la classe mitjana. I aleshores vam començar a fer algunes pel·lícules amb la intenció de mostrar problemes del país, de donar testimoni de successos i de fets dramàtics de la realitat social de Bolívia. Però creiem que amb això no n'hi ha prou. Ara hem d'entrar en una altra etapa i adreçar-nos a la majoria, perquè és precisament la majoria la que s'ha d'alliberar.

Però el problema és sempre com ens hi hem de dirigir. En aquell moment vam pensar que calia investigar una mica la mentalitat del poble, que calia fer segurament un altre tipus de cinema. Aquest matí algú ha dit a la taula rodona (crec que ha estat el company Handler de l'Uruguai) que calia buscar un llenguatge més simplificat, que estigués a l'altura de la comprensió de les classes majoritàries. Això no vol dir que s'hagi de subestimar la capacitat de copsar del poble, sinó allunyar-se dels motlles europeus. Per nosaltres això encara no s'ha aconseguit, és clar; estem començant i hem de tenir en compte que el poble indi a Bolívia no només té una mentalitat diferent sinó també tota una altra cultura d'arrels antigues. Als occidentals, per exemple, els és molt difícil entendre el teatre *kabuki*, mentre que als japonesos, no: són dos pobles diferents. I això també passa a Bolívia. El poble indi és absolutament diferent, té una altra manera de pensar i de copsar, de manera que cal investigar-ne els engranatges. *Ukamau* és un primer intent d'aquesta cerca. A Europa, una crítica va escriure que *Ukamau* venia de la prehistòria, va dir que no hi trobava cap relació amb el cinema europeu. Doncs bé, va ser la millor crítica que vam rebre; nosaltres precisament estàvem buscant això. Tot i així, a Bolívia la pel·lícula va ser vista i rebuda per la gent del poble; en canvi, la gent de la classe mitjana i l'alta i la petita burgesia no van venir a veure la pel·lícula.

Podem parlar al poble del seu propi dolor? No. No. El poble sap més de la gana que pateix, del fred que passa, que no nosaltres, els cineastes, de manera que aquestes pel·lícules són per al poble, però signifiquen poc. Crec que ara hem d'entrar en una etapa molt més agressiva, hem de desemmascarar els culpables de les tragèdies i de la tragèdia llatinoamericana. Hem d'assenyalar els que causen aquest estat de coses. Hem de desemmascarar l'imperialisme. Això, hem de fer. Alguns ja han començat a fer-ho. I llavors, al poble, sí que li interessarà veure aquests films. Perquè li interessa conèixer i explicar-se com és que passa el que passa, per què pateix la seva misèria. No n'hi ha prou que la seva misèria es vegi retratada; l'important és mostrar qui en són els culpables, com funciona l'explotació, quins són els seus fins, quins mitjans utilitza, per què l'opressió està interessada en la despersonalització dels pobles, per què vol esborrar-ne la identitat i cultura. Jo crec que al poble li interessin aquests fenòmens, com també totes aquelles pel·lícules que parlen dels seus propis valors i que exalten les coses positives que té. A més, ens hem d'afanyar, perquè com més rics i nombrosos són els representants de l'explotació, més pobres són els pobres i més malalts estan.

Això és tot el que vull dir.

Demà, la revolució. El Colectivo Cine Mujer en context

Actiu a Mèxic entre el 1975 i el 1987, el Colectivo Cine Mujer va fer un cinema polític, feminista i militant que dialogava amb l'agitació que mobilitzà Amèrica Llatina durant aquell període. Les seves pel·lícules, fetes en 16 mm de manera col·lectiva, van abordar temes com el treball domèstic, la violència estructural, l'organització de les dones i la manera en què el quotidià expressa relacions de poder. *Demà, la revolució. El Colectivo Cine Mujer en context* reuneix part de la seva obra juntament amb altres amb qui compartien aquesta energia transgressora, com *Revolución* del grup Ukamau (Jorge Sanjinés i Óscar Soria, 1963), o *El mundo de la mujer* (María Luisa Bemberg, 1972), una peça clau per pensar el feminisme argentí de l'època. En presentar-les juntes, el cicle planteja una lectura històrica que fa visible el teixit de ressonàncies i diferències que les travessa. Es tracta de pel·lícules que ens conviden a pensar el col·lectiu i a preguntar-nos si podem seguir somniant amb la revolució del demà.

Karina Solórzano, comissària del cicle

Més informació del cicle

FilmoTeca
de Catalunya

**Generalitat
de Catalunya**

Filмотека de Catalunya
Plaça Salvador Seguí, 1 – 9
08001 Barcelona
+34 935 671 070
filmoteca.cultura@gencat.cat
www.filmoteca.cat